

АННОТАЦІЯ

Василенко Л.М. Гедонистические основы эстетического в области вокального искусства. В статье рассмотрена эстетическо-гедонистическая сущность искусства, в частности вокального, а также конкретизировано её место и взаимосвязь в системе определённых и принятых наукой функций.

Ключевые слова: функции искусства, эстетическое, гедонистическая функция, эстетическое наслаждение, катарсис.

SUMMARY

Vasilenko L.M. Bases of hedonism of aesthetically beautiful in an area vocal art. Essence of aesthetically beautiful hedonism of art, in particular vocal is considered in the article, and also its place and intercommunication is specified in the system of certain and accepted science functions.

Key words: functions of art, aesthetically beautiful, function of hedonism, aesthetically beautiful pleasure, catharsis.

УДК 371.173

Гавязь А.В.

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

Постановка проблеми. Виступаючи в Харкові, у травні 2011 року, на Міжнародній науковій конференції „Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи” Президент НАПН України В.Г.Кремень говорив про те, що сучасний цивілізований розвиток перетворює науку як сферу, яка продукує нові знання і освіту, що їх олюднює, у найбільш дієві соціальні інститути, об’єктивно висуваючи їх в число головних пріоритетів будь-якого суспільства, що претендує на конкурентоспроможність в сучасному світі і, особливо наголошував на тому, що, „слід чітко визначити нові освітні завдання та наполегливо взятися за аксіологічну спрямованість в їх реалізації” [3 с. 8]. У зв’язку з цим особливої актуальності набирає питання аксіологічного підходу до формування педагогічної майстерності менеджера освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В літературі існує велика кількість тлумачень понять педагогічної аксіології та педагогічної майстерності. Ця проблема знайшла відображення у філософській, соціологічній психологічній та педагогічній наук. До генези поняття „цінність” зверталось багато сучасних філософів (Л.Афанасьєва, О.Дробницькій, В.Молодиченко, А.Москаленко, С.Подмазін, В.Тугарінов та ін.). У вітчизняній науці аксіологічні проблеми знайшли своє відображення у соціологічній (А.Здравомислов, А.Кавалеров, А.Ручка, В.Ядов та ін.) та психолого-педагогічній літературі (І.Аносов, І.Бех, В.Волкова, В.Крижко, О.Леонтєв, Л.Москальова, М.Окса, З.Павлютенкова, М.Чернобаєва, Є.Шиянов та ін.).

Формування цілей статті. Мета дослідження полягає в тому, щоб на аксіологічних засадах розкрити основні поняття формування педагогічної майстерності менеджера освіти.

Дослідження виконано згідно з тематикою передбаченої планом науково-дослідницької роботи кафедри педагогіки і педагогічної майстерності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького „Сучасні педагогічні технології в підготовці майбутніх учителів”, вимогам реформування освітньої системи визначеними Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті, Законом України „Про освіту”, Державною національною програмою „Освіта” (Україна XXI століття).

Виклад основного матеріалу дослідження. Подальше реформування українського суспільства на принципах гуманізму й демократизму обумовлює постанову перед сучасними навчально-виховними закладами принципово нових завдань. Адже сьгоднішні випускники мають бути не тільки підготовленими до майбутньої життєдіяльності в освітньому плані, але й бути високоморальними людьми, здатними до адекватної поведінки й дій в умовах наявності альтернативних варіантів розв’язання різних проблем, конструктивного діалогу зі своїми опонентами на засадах загальнолюдських і національних цінностей, відданими громадянами України. Необхідною передумовою для формування таких особистостей є створення в кожному навчальному закладі відповідного освітнього середовища, в якому б учні загальноосвітніх шкіл чи студенти вищих навчальних закладах набували досвід демократично організованої взаємодії з усіма іншими учасниками педагогічного процесу: своїми товаришами, педагогами, представниками адміністрації та ін.

Зрозуміло, що створення такого середовища є результатом спільних зусиль педагогічного й учнівського колективів. Проте провідна роль у цьому процесі належить все ж таки викладачам як дипломованим фахівцям в освітній галузі. Отже, саме від рівня сформованості професійних і особистісних якостей педагогів як менеджерів освіти значною мірою залежить, який психологічний клімат буде створено в навчальному закладі, на якій основі будуть розбудовуватися в ньому ділові взаємовідносини між людьми.

Як свідчить аналіз наукової літератури (Н.Асташова, І.Бех, М.Поташник, В.Симонов, Є.Ямбург та ін.) і практичний досвід роботи навчальних закладів, питання про підготовку сучасних менеджерів на гідному рівні нерозривно пов’язано сьогодні з питанням про її ціннісне наповнення. Це обумовлено тим фактом, що загальна спрямованість професійної діяльності будь-якого рівня управлінця в освіті, в першу чергу, забезпечується його особистісними та професійно-педагогічними ціннісними пріоритетами. Отже, у процесі підготовки педагога до управлінської діяльності важливо забезпечити усвідомлення ним необхідності узгодження цієї діяльності із соціально значущими цінностями, озброєння його необхідними для цього знаннями й вміннями. Саме на розв’язання цього складного питання і спрямовано впровадження аксіологічного підходу у процесі формування педагогічної майстерності менеджерів освіти.

Погоджуючись із І.П.Аносовим [1, с.132], ми вважаємо, що аксіологічний підхід можна трактувати як філософсько-педагогічну стратегію,

що визначає перспективи подальшого вдосконалення системи освіти, а також шляхи розвитку педагогічної майстерності й використання педагогічних ресурсів для розвитку особистості. На думку В.Крижко [3, с. 162], цей підхід виконує роль своєрідного мосту між теорією та практикою. З одного боку, він надає можливість вивчати різні явища й події з точки зору закладених у них можливостей щодо задоволення актуальних потреб людей, а з іншого – розв’язувати завдання подальшої гуманізації суспільства і, зокрема, освіти.

З урахуванням ідей В.Крижко [4], М.Окси [6] та інших педагогів можна стверджувати, що аксіологічний підхід до процесу формування педагогічної майстерності менеджерів освіти забезпечується через упровадження передусім таких аксіологічних принципів: 1) рівноправність різних світоглядних поглядів людей у межах єдиної гуманістичної системи цінностей; 2) рівнозначність традицій та інновацій, признання необхідності творчого використання досягнень минулого і зорієнтованості на духовні відкриття в теперішньому та майбутньому часі; 3) організація конструктивного діалогу між традиціоналістами і новаторами, що сприяє їхньому взаємозбагаченню в культурно-ціннісному сенсі; подвижництво й соціокультурний прагматизм замість месіанства й ціннісної індиферентності.

Для більш чіткого усвідомлення сутності аксіологічного підходу корисно також навести думки відомого українського дослідника М.Окси, відповідно до яких реалізація цього підходу передбачає дотримання таких вимог: 1) педагогічна ідеологія повинна будуватися на життєстверджувальному позитивному змісті, а не на критиці й негативі явищ навколишньої реальності; 2) педагогічний процес має являти собою цілісне поєднання процесів навчання й виховання, які ґрунтуються на одних підходах і характеризуються єдиною стратегією розвитку; 3) систему педагогічних впливів на дитину треба здійснювати не стільки за допомогою використання ідей загальносвітової значущості, перебудови світу, скільки через залучення вчителя до внутрішнього світу кожної особистості, виявлення ним прагнення зрозуміти та допомогти їй зорієнтуватися в існуючій реальності; 4) під час формування ціннісних орієнтацій учнів треба повноцінно використовувати можливості колективу як основного провідника соціальних цінностей і групових норм для осіб, які входять до нього [6, с. 26-27].

Аксіологічний підхід як необхідну передумову успішного формування педагогічної майстерності менеджерів освіти сприймає і відомий російський педагог Є.Ямбург. На його думку, це дозволяє підготувати вчителів до ціннісного управління освітою. А саме поняття „ціннісне управління освітою” науковець трактує як „процес поступового терплячого переосмислення цілей освіти всіма суб’єктами педагогічної діяльності з наступними відпрацюванням загальної для усього колективу духовної культури, що дозволяє педагогам в оцінці своєї праці керуватися не тільки традиційними критеріями навченості дітей, але й уважно фіксувати етапи їхнього особистісного зростання, що відбувається під час опанування дитиною ієрархії цінностей” [7, с. 118].

Висновки. Отже, на основі аналізу наукових джерел з питань організації управління в системі освіти, педагогічної аксіології, а також власного досвіду

педагогічної діяльності нами зроблено загальний висновок про те, що формування педагогічної майстерності менеджерів освіти на аксіологічних засадах передбачає, по-перше, оволодіння ними сукупності необхідних знань з питань педагогічної аксіології, менеджменту освіти, ціннісно-зорієнтованого управління, усвідомлення ідеї про необхідність узгодження власної професійної діяльності із загальнозначущими цінностями, а, по-друге, формування в них практичних умінь і навичок ціннісного управління педагогічним процесом у навчальному закладі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аносов І.П. Сучасний освітній процес: антропологічний аспект: Монографія / І.П.Аносов. – К.: Твім інтер, 2003. – 391 с.
2. Барліт О.О. Основи стратегічного менеджменту в освіті: Навчальний посібник / О.О.Барліт, М.В.Елькін, М.М.Окса. – Мелітополь: МДПУ, ТОВ „Видавничий будинок ММД”, 2009. – 256 с.
3. Кремень В.Г. Аксіологічний зміст спрямованості національної освіти в Україні // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи: Третя Міжнародна наукова конференція. 13-14 травня 2011 р. / Зб. матеріалів. – Харків: „Міськдрук”, 2011. – С. 8-14.
4. Крижко В.В. Аксіологічний потенціал державного управління освітою: Навчальний посібник / В.В.Крижко, І.О.Мамаєва. – Освіта України, 2005. – 224 с.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – 3-е вид., доп. / Н.Є.Мойсеюк. – К., 2001. – 608 с.
6. Окса М.М. Стратегічний менеджмент в освіті: Навчальний посібник / М.М.Окса. – Мелітополь: МДПУ, 2007. – 178 с.
7. Ямбург Е.А. Школа на пути к свободе: культурно-историческая педагогика / Е.А.Ямбург. – М.: «ПЕР СЭ», 200. – 351 с.

АНОТАЦІЯ

Гавязь А.В. Аксіологічний підхід до формування педагогічної майстерності менеджера освіти. В статті зроблено загальний висновок про те, що формування педагогічної майстерності менеджера освіти на аксіологічних засадах передбачає оволодіння ним сукупності необхідних знань з питань педагогічної аксіології, менеджменту освіти, ціннісно-зорієнтованого управління, усвідомлення ідеї про необхідність узгодження власної професійної діяльності із загальнозначущими цінностями.

Ключові слова: аксіологія, цінності, педагогічна майстерність.

АННОТАЦИЯ

Гавязь А.В. Аксеологический поход к формированию педагогического мастерства менеджера образования. В статье сделан общий вывод о том, что формирование педагогического мастерства менеджера образования на аксиологических принципах предполагает овладение им совокупности необходимых знаний по вопросам педагогической аксиологии, менеджмента образования, ценностно-ориентированного управления, осознание идеи о необходимости согласования своей профессиональной деятельности с общезначимыми ценностями.

Ключевые слова: аксиология, ценности, педагогическое мастерство.

SUMMARY

Navyaz A.V. Axiological approach to the formation of pedagogical skills manager of education. Abstract. The article made the general conclusion that the formation of pedagogical skills education manager at the axiological basis involves mastering them together the necessary knowledge on pedagogical axiology, management education, value-oriented management, awareness of ideas about the need to harmonize their professional activities with generally significant values.

Key words: *axiology, values, pedagogical skills.*

УДК 373.5:005:004.9

Карандаш М.М.

**СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В
УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ШКОЛИ**

Постановка проблеми. Управлінська діяльність керівника школи містить у собі обробку великих обсягів інформації. Для того щоб ця інформація дійсно допомагала приймати правильні управлінські рішення, вона повинна бути об'єктивною, надходити вчасно, відображати динаміку змін в об'єкті управління. Крім того, потрібні технології за допомогою яких керівник зможе здійснити обробку інформації швидко і точно, з мінімальними витратами часу і сил.

Проте у реальності при здійсненні своєї інформаційно-аналітичної діяльності, керівник зіштовхується з багатьма проблемами: великі масиви інформації обробляються вручну; багато даних через великий обсяг і складність підрахунку збираються в школах формально, не точно фіксуються зміни, що відбуваються; деякі показники зовсім не виділяються і не аналізуються. На сьогоднішній день вирішити ці проблеми керівнику допоможе застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На необхідність оптимізації інформаційно-аналітичної діяльності в управлінні школою вказують багато дослідників (Ю.К.Бабанський, В.С.Лазарєв, А.М.Моїсєєв, М.М.Поташник, В.П.Симонов та ін.). Питання оптимізації процесу обробки управлінської інформації за допомогою комп'ютерної техніки розглядалися в роботах А.Е.Капто, Ю.А.Конаржевського, Л.І.Фішмана, Т.І.Шамової, А.Т.Хроленко, М.І.Жалдак, В.Е.Луначека, І.П.Підласого. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій управління загальноосвітнім навчальним закладом шляхом систематизації інформаційного забезпечення управлінської діяльності досліджували В.В.Гуменюк [1], В.П.Драгун, В.І.Маслов [4].

Використанню інформаційно-комунікаційних технологій організації інформаційного забезпечення в сучасних дослідженнях з теорії управління приділяється велика увага. Шляхи вирішення даної проблеми простежуються в працях учених, що вивчали питання управління якістю освіти (Д.Ш.Матрос, Н.М.Мельникова, Д.М.Полев, А.А.Рузаков, А.І.Севрук); фахівців-практиків з